

Інформація, яка може нести загрозу національній чи громадській безпеці: як її визначити?

Час від часу замовники цікавляться питанням, що буде за розголошення інформації, яка може нести загрозу національній або громадській безпеці. Як уповноваженій особі розібратись, яку інформацію не можна розголошувати? У цій статті ви знайдете відповіді на ці питання.

Правопорушення, що стосуються інформації з обмеженим доступом

Відповідно до підпункту 1 пункту 13 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, що затверджені постановою Уряду [від 12.10.2022 № 1178](#) (далі – Особливості № 1178), придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, може здійснюватися шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товару в разі, коли інформація, що повинна бути оприлюднена в оголошенні про проведення відкритих торгів, належить до інформації з обмеженим доступом або її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці та / або громадській безпеці і порядку.

Окрім того, відповідно до пункту 27 Особливостей № 1178 у разі, коли оприлюднення в електронній системі закупівель інформації про місце поставки (оприлюднення якої передбачено Законом) несе загрозу безпеці замовника, така інформація **може зазначатися як найменування населеного пункту**, у який здійснюється доставка товару (у якому виконуються роботи чи надаються послуги).

Правовий режим інформації з обмеженим доступом визначений статтями 21 Закону України «Про інформацію», статтею 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Законом України «Про державну таємницю».

Якщо на документі є гриф «ДСК» (для службового користування), «таємно», «цілком таємно» чи «особливої важливості», то це — інформація з обмеженим доступом. Особи, що мають доступ до такої інформації, визначаються окремим рішенням відповідного замовника, за що отримують і відповідну доплату. Тож інформацію з обмеженим доступом, так би мовити, ні з чим не сплутаєш.

За розголошення державної таємниці наступає кримінальна відповідальність за однойменною статтею 328 Кримінального кодексу України (далі – ККУ, максимальна санкція – позбавлення волі на строк від 5 до 8 років).

За інші порушення щодо інформації з обмеженим доступом може наступати:

або кримінальна відповідальність за службову недбалість (стаття 367 ККУ), яка карається штрафом від двох тисяч (34 000 грн) до чотирьох тисяч (68 000) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та зі штрафом від двохсот п'ятдесяти (4 250 грн) до семисот п'ятдесяти (12 750 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або без такого;

чи зловживання службовим становищем (стаття 364 ККУ), яке карається арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, із штрафом від двохсот п'ятдесяти до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

або адміністративна відповідальність за статтями 172-8 «Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень», яка тягне за собою накладення штрафу від ста (1 700 грн) до ста п'ятдесяти (2 550 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

та / або адміністративна відповідальність за статтею 212-5 «Порушення порядку обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію», яка тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб — від шістдесяти (1 020 грн) до ста шістдесяти (2 720 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Таке повторне протягом року вчинення порушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від ста шістдесяти (2 720 грн) до двохсот шістдесяти (4 420 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Водночас законодавство про закупівлі не містить окремих інструкцій, як визначити, чи несе оприлюднення тієї чи іншої інформації (яка не належить до інформації з

обмеженим доступом) загрозу національній безпеці та / або громадській безпеці і порядку. Тому це питання залишається на розсуд замовника і може бути вирішено, зокрема, одним із способів, які ми розглянемо далі.

Варіант 1. Генеральна позиція замовника

Наказом чи іншим розпорядчим документом замовника визначається перелік товарів, робіт і послуг, закупівля яких здійснюється відповідно до підпункту 1 пункту 13, пункту 27 Особливостей. Теоретично таким рішенням замовник взагалі може «заховати» усі свої закупівлі, однак зловживати такою можливістю, вочевидь, не варто.

Такий перелік може бути як поіменним із зазначенням кодів Єдиного закупівельного словника, так і оперувати більш загальними категоріями, наприклад: закупівля паливно-мастильних матеріалів, закупівля послуг, що стосуються скупчення чи транспортування людей, закупівля товарів, робіт і послуг стосовно режимного об'єкта замовником, що в цілому не включений до об'єктів критичної інфраструктури, тощо.

Замість наказу чи розпорядження керівника замовника відповідне питання може бути вирішено окремим дорученням керівника, протоколом оперативної наради, рішенням чи дорученням вищестоящего органу, резолюцією на доповідній записці уповноваженої особи тощо. Додатково згадаємо, що в статті [«Мінекономіки про документи, які підтверджують підстави, за наявності яких замовник укладає прямий договір про закупівлю»](#) Уповноважений орган на запит [№ 1083/2022](#) відповів, що: підстави, за наявності яких замовник укладає договір про закупівлю без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товару, можуть бути підтверджені в цілому як внутрішніми документами (наприклад, наказом, розпорядженням, доповідною / службовою запискою, протоколом тощо), так і зовнішніми документами (наприклад, нормативно-правовими актами або листами компетентних органів влади, установ, підприємств, організацій тощо).

Варіант 2. Самостійні рішення уповноваженої особи

За відсутності генерального рішення замовника з порушеного питання, якщо уповноважена особа готова взяти на себе таку відповідальність, таке рішення може прийматися самостійно уповноваженою особою: або один раз за принципом, викладеним у варіанті 1, або щоразу – для кожної окремої закупівлі з належним обґрунтуванням, у чому саме полягають ризики та загрози для безпеки і порядку.

Таке обґрунтування може готувати або самостійно уповноважена особа, або внутрішній замовник (структурний підрозділ – ініціатор закупівлі).

Варіант 3. Колективна думка в дії

Як гібридний варіант можна використати різні форми колективної взаємодії, наприклад: створення певної робочої групи, комісії і т. д. – іншого тимчасового колегіального (дорадчого) органу, створеного на період воєнного часу, до компетенції якого буде віднесено, зокрема, питання організації закупівельного процесу.

Такий орган може або самостійно скласти та затвердити перелік закупівель, інформація про які не підлягає розголошенню, або погодити відповідний перелік, складений уповноваженою особою, або надати пропозиції керівнику для впровадження варіанта 1 – усе залежить від повноважень такого органу, які сам замовник і пропише у відповідному положенні чи регламенті.

Критерії, на які слід спиратися при вирішенні питання, чи «закривати» інформацію про закупівлі, нам підкаже здоровий глузд і внутрішні підрозділи замовника з питань режимно-секретної роботи, мобілізаційної підготовки та охорони.

Висновки

Якщо буде доведено в судовому порядку, що саме розголошення інформації про закупівлю шляхом оприлюднення її в ЕСЗ завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, то дії відповідної уповноваженої особи можуть бути кваліфіковані за статтею 367 ККУ як службова недбалість, максимальна санкція — позбавлення волі на строк від 2 до 5 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років та зі штрафом від 250 до 750 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або без такого.

Законодавство про закупівлі не містить окремих інструкцій, як визначити, чи несе оприлюднення тієї чи іншої інформації (яка не належить до інформації з обмеженим доступом) загрозу національній безпеці та / або громадській безпеці і порядку. Тому це питання залишається на розсуд замовника і може бути вирішене, зокрема, одним із способів, які ми описали в цій статті.

Зауважимо, що законодавством передбачено і механізм приховання вже оприлюдненої інформації, якщо надалі виявилось, що така інформація або має обмежений доступ, або її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану в Україні може нести загрозу національній безпеці та / або громадській безпеці і порядку.

Відповідно до пункту 9-1 Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 166, у такому випадку за зверненням замовника, що оприлюднив таку інформацію в електронній системі закупівель, адміністратор ЕСЗ (тобто ДП «Прозорро») вчиняє дії в ЕСЗ з припинення публічного доступу до такої інформації на

підставі рішення комісії про надання адміністраторові дозволу на припинення публічного доступу до інформації з обмеженим доступом або інформації, розголошення якої під час дії правового режиму воєнного стану в Україні може нести загрозу національній безпеці та / або громадській безпеці і порядку.

До нагоди маєте можливість скачати [протокол щодо закупівлі за виключенням за пп. 1 п. 13 Особливостей](#) та, якщо ви ще не переглянули відеозапис «Останні лютневі зміни до Постанови 1178», зробіть це прямо зараз: